

Désirè Pletinkx: 1896-1967, later pastoor te Itterbeek.
Ward Everaet: 1908- 1979, priesterleraar te Mechelen.

Voorzitters:

August Van Cauwelaert: 1904-1908, later rechter te Kontich.

Hij was tevens gouvvoorzitter van Brabant in 1908.

Rik Borginon: 1908-1914, volksvertegenwoordiger Brussel.

Hij was tevens gouvsecretaris van Brabant in 1910.

Edgar Van Dessel: 1920-1924, advocaat Leuven.

Karel Van Cauwelaert: 1924-1926, advocaat Pamel.

Ward Everaet: 1927-1933.

Hij was ook gewestvoorzitter Pajottenland.

Jan Van Praet: 1933-1934, handelslicentiaat St.-Pieters-Leeuw.

Theo Everaert: 1934-1936, geneesheer Herne.

Bert Van Praet, 1937-1940, advocaat Leerbeek.

Tot slot danken wij dokter Herman Moeremans (Willebroek) die tussen 1931 en 1937 te Boom leerling van Ward Everaet was en die ons tal van anekdoten over zijn leraar Frans wist te vertellen. Alhoewel ze buiten de context van de studentenmemoires vallen, willen wij er enkele aanhalen omdat zij de mens en de leraar Everaet typeren. Omwille van zijn autoritaire trekjes werd Everaet door zijn leerlingen bedacht met de bijnaam *Marat*, naar de Franse revolutionair die bekend stond om zijn hardvochtigheid en daarom ook gruwelijk (vermoord in bad) aan zijn einde kwam. Toen Everaet met zijn leerlingen het grafmonument van Emile Verhaeren te Sint-Amands aan de Schelde bezocht, merkten sommigen op dat de auteur door in het Frans te schrijven, zijn Vlaamse afkomst verloochend had. Everaet, die leraar Frans was, wees ze terecht. Hij leerde hen dat elke beschaafde mens open moet staan voor alle culturen en voor alle talen. Ook enige ironie was Everaet niet vreemd. Op latere leeftijd leed hij aan prostaat, dat weerhield hem niet daarover grapjes te maken. Bij het zien van een sputterende fontein legde hij zijn gezelschap uit dat die aan dezelfde kwaal leed als hij.

Rest ons nog Honoré Van Ongeval (Herne) te danken, van wie de moeder een zuster van Ward Everaet was. Hij leende ons het fotoalbum uit waarin de auteur een dertigtal illustraties mét onderschrift had samengebracht om zijn typoscript te verluchten.

HET KARTUIZERKLOOSTER TE HERNE EN HET MIRAKEL MET DE BLOEDREGEN

Jan BOELAERT
Jozef BOELAERT

In het kartuizerklooster van Herne cultiveerden sommige monniken al zeer vroeg een erg kritische geest. Hun eerste kroniekschrijver, Dom. A. Beeltsens († 1490), trok het verhaal in twijfel over de keuze van de vestigingsplaats voor het klooster te Herne (1). Dit verhaal kwam hierop neer, dat een kluizenaar op een bepaalde plaats rondzwevende lichten had opgemerkt en dat de man daarin een bovennatuurlijke aanwijzing had gezien om ter plekke een klooster te laten oprichten. De tweede schrijver, Dom. Joannes Ammonius († 1543), stelt zich nog kritischer op en verklaart niet voetstoots in mirakels te geloven. Die houding getuigde van sympathie voor de denkbeelden van Luther en zorgde ervoor dat hij problemen kreeg met zijn oversten. In het mirakel van de bloedregen heeft Ammonius in ieder geval door de moderne meteorologie het gelijk aan zijn kant gekregen.

Ammonius zelf vertelt hierover het volgende:

“Gedurende mijn noviciaat heb ik een voortreffelijke leermeester gehad. Hij was spijtig genoeg niet erg goed thuis in de profane litteratuur, maar hij moest voor niemand onderdoen in de christelijke leer en de spiritualiteit van onze orde. Deze brave en vrome novice-meester, Dom. Judocus Van der Cleyen, afkomstig uit Geraardsbergen († 1504), wilde mij, jeugdige novice, doen geloven in mirakels (2). Hij toonde mij daartoe een sluier of hoofddoek waarop rode vlekken te zien waren in de vorm van een kruis. Die bloedvlekken zouden op de sluier van een vrouw verschenen zijn, nadat ze onder het miraculeuze

(1) E. LAMALLE, *Arnold Beeltsens et Jean Ammonius, Chronique de la Chartreuse de la Chapelle à Hérimnes-lez-Enguien*, Leuven, 1932, p. 10.

(2) E. LAMALLE, *o.c.*, p. 92 en volgende.

beeld van O.-L.-Vrouw (3) was doorgestaan (4). Maar ik, Joannes, geloof dit niet zo vlug en neem niet zo gemakkelijk aan wat lichtgelovigen vertellen. Iedereen weet immers dat het onlangs bloed geregend heeft. De sluier zal tijdens die bloedregen wel ergens op een bleekveld gelegen hebben. En dat het wel degelijk bloed kan regenen, kan men nalezen bij Plinius (5) of in de gedichten van de zeer geleerde theoloog en dichter Baptistus Mantuanus (6).”

Voor Ammonius was er dus geen sprake van een mirakel, want hij ging ervan uit dat de vlekken door een natuurlijke regen van bloeddruppels veroorzaakt werden. Over de waarachtigheid en de aard van het natuurverschijnsel als dusdanig, stelde hij zich echter geen vragen, omdat de waarnemingen van Plinius de Oude boven alle twijfel stonden en bovendien bevestigd waren door de theoloog Baptistus Mantuanus.

Afgezien van de feitelijke manier waarop de vlekken op het doek gekomen waren, had Ammonius zeker een punt wanneer hij “bloedregen” aanwees als een mogelijke natuurlijke oorzaak. De rode regendruppels bevatten echter geen bloed maar hoogstwaarschijnlijk zandstof uit de Sahara, zoals blijkt uit hedendaagse meteorologische vaststellingen.

In de krant *De Standaard* van maandag 28 januari 2002, verscheen in dit verband een kort artikel van Tom van Loon: *Chinees stof vervuult Amerika*. Hierin lezen we onder meer:

Sommige stofstormen steken met gemak de oceaan over. Door hun grote bereik wordt soms ook milieuvervuiling over de oceaan geëxporteerd, blijkt uit de Amerikaanse ondervinding met een Chinese storm. Stofstormen in woestijnen komen veelvuldig voor. Rood stof uit de Sahara bereikt ook België regelmatig.

In de tijd van Ammonius viel dit rode stof op het wasgoed dat te bleken lag. Vandaag dwarrelt het neer op buitenslapende auto's, die

(3) Het beeld in de bedevaartskapel, waartegen de kartuizerkerk aangebouwd was.

(4) E. LAMALLE, *o.c.*, p. 110 en 111: "sub divo deambulaverat": gebruik waarbij de bedevaarders onder de relikwie of het miraculeuze beeld gingen staan of er onder door liepen. In Nijvel gingen de bedevaarders onder het schrijn van de heilige Gertrudis staan.

(5) PLINIUS DE OUDE, Romeins natuurkundige, geboren in 23 na Christus en auteur van een encyclopedisch werk over de natuur. Hij verloor het leven toen hij een uitbarsting van de Vesuvius van dichtbij wou bestuderen.

(6) E. LAMALLE, *o.c.*, p. 110 en p. 111.

dan 's morgens onder een flinterdunne laag roodachtig poeder zitten.

Die stofstormen zouden niet alleen chemische verontreiniging meevoeren. Er zijn vermoedens dat ook bacteriën, onder andere meningokokken, vanuit West-Afrika naar onze streken overwaaien en hier een opflakking van hersenvliesontsteking veroorzaken. Zo gezien waren de Middeleeuwse stofstormen minder gevaarlijk, want af en toe verblijdden ze goedgelovige zielen met een onschuldig mirakel.

LOSSE AANTEKENING

Moordend verkeer.

Gilles Cortenbosch, inwoner van Lettelingen, had een smeekbrief gericht tot de hertogin van Arenberg. Op de laatste dag van september 1713 had de koets van de hertogin namelijk in Lettelingen het zwijn van Gilles doodgereden (1). Op 6 oktober 1713 betaalde de hertogin van Arenberg hem 3 kronen.

(1) ARA, Arenberg, Enghien, C15 CAS 248, los stuk: "le dernier de septembre passé de 1713, il a eu le malheur d'avoir eu son porc écrasé par le carosse où étoit votre altesse en passant audit petit enghien".

Bernard ROOBAERT